

Bestyrelsesmødet den 16. December 1911

i

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Til Stede var Præsidenterne: Lehnsgreve *Wedell*, Kammerherre *C. Bech* og Professor *T. Westermann*. Af Bestyrelsesraadet Medlemmer var mødte: Godsejer *Harald Branth*, Professor *B. Bøggild*, Proprietær *C. Grut-Hansen*, Hofjægmester *G. E. Grüner*, Gaardejer *J. P. Jensen*, Proprietær *O. A. Kofoed*, Etatsraad *W. A. Langkilde*, Godsejer *G. de Lichtenberg*, Hofjægmester *H. Lüttichau*, Lehnsgreve *Moltke*, Gaardejer *Anders Nielsen*, Lehnsbaron *Rosenkrantz*, Forpagter *G. F. Schroll*, Forpagter *Selchau-Hansen*, Jægmester *F. H. Skov* og Forpagter *G. Willumsen*.

Udenfor Dagsordenen vedtog Bestyrelsesraadet at foreslaa Generalforsamlingen at udnævne Lehnsgreve *Wedell* til Æresmedlem af Selskabet.

Den første Sag paa Dagsordenen var Optælling af de indkomne Stemmesedler til Valg af 1 Præsident, 6 Medlemmer af Bestyrelsesraadet, 1 Revisor og 2 Medlemmer af Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse«. Meddelelse om Udfaldet af disse Valg samt om de af Bestyrelsesraadet foretagne Valg af Medlemmer til forskellige staaende Udvalg, endvidere om Optagelse af ny Medlemmer, om Decision af Selskabets Regnskab for Aaret 1910—11 samt det under Dagsordenens Punkt 9 behandlede Spørgsmaal om »Det danske Landbrugs Forhold til Udlandet« vil senere blive meddelt i Referatet af Forhandlingerne paa Generalforsamlingen, som afholdtes samme Dag Kl. 7 Eftermiddag.

Efter at Valgenes Udfald var meddelt, udtalte Kammerherre *Bech* bl. a. følgende: Etatsraad *Valentiner* har bestemt frabedt sig Genvalg. Han har i en meget lang Aarrække været Medlem af Bestyrelsesraadet, lige siden 1872. Vi har paa

mange Maader Grund til at takke Etatsraad *Valentiner* for hans udmærkede Virksomhed i Landbrugets Tjeneste, ikke mindst som Formand for den Landboforening, der er København nærmest og derfor i flere Henseender har stor Betydning Landet over, og dernæst som mangeaarigt Medlem af og Formand for Bestyrelsen for de samvirkende sjællandske Landboforeninger. Det er allerede nogle Aar siden, Etatsraad *Valentiner* trak sig tilbage fra den sidste Stilling paa Grund af Tunghorighed, men han har alligevel fulgt alt, hvad Landhusholdningsselskabet og Landboforeningerne foretog sig, med den største Interesse. Nu fandt han desværre, at Øjeblikket var kommet til at trække sig tilbage som Medlem af Bestyrelsesraadet. Der er derfor al Grund til at takke ham for hans udmærkede Virksomhed. En anden Mand, som ikke er genvalgt, er Proprietær *O. Rasmussen*. Ogsaa ham er der Grund til at takke for hans Deltagelse i vort Arbejde.

Da Grev *Wedell* nu kom til Stede, udtalte Præsidenten endvidere bl. a.: Jeg har, inden Grev *Wedell* kom til Stede, overfor Bestyrelsesraadet i store Træk søgt at paavise, ikke alene de forskelligartede Forhold, hvorunder Grev *Wedell* har virket i Samarbejde med de forskellige Præsidenter i en Tid af 17 Aar, fra 1894, men jeg har ogsaa søgt at erindre om noget, som alle forud vidste, at det var paa en ganske udmærket Maade, Grev *Wedell* har arbejdet for os og med os her. Jeg har søgt at udtale vor bedste Tak til Grev *Wedell* og de bedste Ønsker for den Fremtid, Grev *Wedell* har; og vi har da enstemmigt besluttet at foreslaa Generalforsamlingen at optage Grev *Wedell* som Æresmedlem af det kgl. danske Landhusholdningsselskab. Naar vi beder Dem tage imod denne Udnævnelse, under Forudsætning af, at Generalforsamlingen tiltræder vort Forslag, er det, fordi vi mener, at Selskabet vil sætte særlig Pris paa det. Jeg skal ikke trætte Dem med at sige, hvad jeg har sagt, inden De kom til Stede. Jeg skal ikke fremhæve de mange gode Egenskaber, som jeg er overbevist om, ja, som jeg véd, at alle d'Hrr. her med mig tillægger Dem; men det, at vi beder Dem tage imod en eventuel Udnævnelse til Æresmedlem af Selskabet, maa være et Udtryk for vor hjertelige Taknemlighed overfor Dem, og hvad De har været for Selskabet. Vi nærer et varmt Haab om og fuld Fortrøstning til, at De i den Tid, der endnu maatte blive Dem forundt, vil omfatte os med venlige Følelser og som hidtil følge det danske Landbrug med Deres Interesse, med Deres indgaende Kendskab dertil og med Deres Forstaaelse af hver enkelt Ting i smaast og i stort, at De med andre Ord,

hvor der er Lejlighed dertil, vil være os til Støtte. Det vilde være os en kær Tanke og til megen Nytte, om De ikke vilde svigte os.

Lehns greve *Wedell*: Naar jeg ved denne Lejlighed staar i Begreb med at træde ud af Landhusholdningsselskabets Præsidium, maa jeg først henvende en hjertelig Tak til alle, en Tak til Kammerherre Bech for de velvillige og anerkendende Ord, han har udtalt til mig, og en Tak til D'Hrr. Bestyrelsesmedlemmer for den Tilslutning, De gav disse Ord. Jeg maa i første Linie takke for den overordentlig store Ære, De paa-tænker at vise mig ved at ville foreslaa mig til Æresmedlem af Selskabet. Det er jo en Ære, som jeg i allerhøjeste Grad sætter Pris paa. Naar Kammerherre Bech har udtalt adskillige rosende Ord om min Virksomhed her, kan jeg dog kun bemærke, at jeg i høj Grad maa dele Rosen baade med mine forhenværende og hidtilværende Kolleger i Præsidiet. D'Hrr. vil forstaa, at det er et overordentligt Savn for mig, naar jeg nu træder ud af Præsidiet. Jeg har altid omfattet Landhusholdningsselskabets Sager med den største Interesse; jeg kan sige, at de Timer, jeg har anvendt derpaa, har været mine gladeste Arbejdstimer. Naar jeg nu alligevel efter moden Overvejelse trækker mig tilbage fra denne Stilling, saa gør jeg det, fordi den fremrykkede Alder, i hvilken jeg er begyndt at komme ind, kan give Formodning om, at den vil gøre sine Krav gældende, saaledes at jeg ikke længere vil kunne udføre det Arbejde, der kommer til at ligge for her, og jeg gør det, fordi jeg har ment, at det vilde være heldigt at faa yngre Kræfter ind i Præsidiet. Jeg føler mig imidlertid forvisset om, at det Valg, Selskabets Medlemmer har truffet til min Eftermand, vil være et særdeles heldigt Valg. Grev Moltke vil ganske sikkert blive en Mand, som kan samarbejde med det nuværende Præsidium. Jeg føler mig overbevist om, at Enighed i Præsidiet udadtil og et godt Samarbejde med Bestyrelsesraadet og et vaagent Øje for, hvad der rører sig i Landbruget, er de Betingelser, som er Hovedsagen for Landhusholdningsselskabets stadige Betydning. Men saa føler jeg mig ogsaa forvisset om, at det kgl. Landhusholdningsselskab vil have en lang og betydningsfuld Fremtid for sig. Jeg vil nu tillade mig at henvende en hjertelig Tak til mine Kolleger i Præsidiet for det gode Samarbejde og den Velvilje, De har vist mig, og som jeg altid skal bevare i taknemlig Erindring. Jeg vil tillige bringe Bestyrelsesraadet en Tak for den Imødekommen, der bestandig er vist Præsidiet og ikke mindst overfor mig personlig.

Efter at Grev *Wedell* derefter havde henvendt nogle elskværdige Ord til Selskabets Funktionærer sluttede han med følgende Ord: Dernæst min bedste Tak til Landhusholdnings-selskabets Medlemmer for den Tillid, de har vist mig i de forløbne Aar ved flere Gange at vælge mig ind i Præsidiet. Og endelig en Tak til alle, som har støttet Landhusholdnings-selskabet, enten som Medlemmer af Udvalg eller paa mange andre Maader.

Den ledende Præsident: Inden vi gaar videre i vore Forhandlinger, vil jeg gerne bede D'Hrr. erindre to Mænd af det danske Landbrug, som vi har mistet, siden vi sidst var samlede, nemlig Landbrugsskoleforstander *Niels Pedersen*, der døde den 10. November, og Konsulent *Mortensen*, der døde den 3. December. Der var ikke mindre end 30 Aars Forskel i deres Alder, den ene nærmede sig til at høre til de gamle, den anden var endnu en ung Mand, der, hvis hans Helbred havde holdt, kunde have ventet sig en lang og rig Arbejdsdag. *Niels Pedersens* Fortjenester er jo godt kendte af alle, og de er dygtigt og indgaaende skildrede i en Nekrolog, som Prof. *Bøggild* har indrykket i »Tidsskrift for Landøkonomi«, og dertil vil jeg gerne henvise alle dem, som interesserer sig nærmere for denne virkelig betydelige Mands Arbejde. Han var født i 1851 i Horsenseggen, kom paa Højskole og Landbrugsskole og tog sin Eksamen fra Landbohøjskolen, hvorefter han i 1877 blev Lærer paa Askov Højskole. Det fejler ikke — det véd jeg personlig —, at han i sin Virksomhed dér kom i nær Berøring med *Schröder*, der sikkert har givet ham mange gode Impulser. Efter kort Tids Forløb stiftede han *Ladelund Landbrugsskole*, som han var Forstander for indtil 1909, og han har desuden beklædt mange forskellige Hverv — bl. a. været Medlem af vort Bestyrelsesraad og Næstformand i de samvirkende jyske Mejeriforeninger. Det var Mejerifaget, han i overvejende Grad helligede sig. Skulde jeg fremdrage et enkelt Træk, som alle kender og véd, hvilken Betydning det havde, skulde det være hans indgaaende Samarbejde med Docent *Fjord*. De to Mænd forstod hinanden; *Niels Pedersen*, den unge Lærling, har ganske sikkert lært meget af en saa udmærket Mand som *Fjord*, og han overførte det paa sin egen Virksomhed, som blev stor, da hans Skole blomstrede op. — Med Hensyn til Magister *Mortensen* skal jeg erindre om, at han var en Mand, der endnu var i en ung Alder; men han havde allerede vist, at han havde større videnskabelig Dygtighed end de fleste; han var derfor en Mand, som der var lagt meget Beslag paa. Han var født i 1881; han tog Eksamen artium og derefter første

Del af Skoleembedseksamen og var særlig uddannet som Botaniker; han kastede sig over den praktiske Botanik, som særlig havde Interesse for Landbruget, han blev Landbrugs-kandidat, var i 6—7 Aar Assistent ved Lyngby Forsøgsstation og blev Konsulent i Plantesygdomme for de samvirkende danske Landboforeninger. I disse havde man Indtryk af, at han var en mere end almindelig dygtig Kraft, maaske noget kritisk anlagt, men en produktiv Mand, som sikkert kunde have gjort stor Nytte. Disse to Mænd vil vi bevare i venligt Minde.

Lehns greve *Moltke* kom paa dette Tidspunkt til Stede, og da det var meddelt Greven, at han var valgt ind i Præsidiet, udtalte han bl. a.: Maa jeg have Lov til at bringe Dem alle en hjertelig Tak for den Ære, man har vist mig ved at vælge mig til Præsident. Det er en stor Ære, og jeg er meget taknemmelig derfor; jeg haaber, at jeg nogenlunde skal kunne udfylde den Stilling, der er betroet mig.

Den ledende Præsident: Vi vil alle ønske Grev *Moltke* velkommen i Præsidiet. Da vi for længe siden havde Øjet henvendt paa Grev *Moltke*, da vi desværre saa, at vi kom til at give Afkald paa Grev *Wedell*, er jeg overbevist om, at vi gjorde et heldigt Valg, og at vi pegede paa den rette Mand. Naar nu Grev *Moltke*, efter at have arbejdet saa længe i det danske Landbrug paa anden Maade, har været saa elskværdig at tage imod dette Valg, er jeg overbevist om, at der gennem os alle gaar en Følelse af Taknemlighed. Idet De overtager Arbejdet her, Grev *Moltke*, vil jeg bede Dem om at forstaa dette gamle Selskab med dets Svagheder og dets gode Sider. Jeg vil bede Dem om at tro — og jeg er paa Forhaand overbevist om, at De vil tro det —, at vi ikke er en Forsamling, der kun hænger ved Traditionen, men at vi tillige gerne vil have alt nyt sundt ind i Selskabet, saa det kan blomstre og trives og blive ved at staa med den Kraft, det hidtil har gjort. Vi beder Dem, Grev *Moltke*, om at hjælpe os dermed. Jeg vil ønske Dem personlig, at De maa have Glæde af Deres Arbejde her og ikke føle Dem skuffet ved at have sagt Ja til vor Anmodning. Et hjerteligt Velkommen til Grev *Moltke* i vor Midte!

Lehns greve *Moltke*: Jeg takker mange Gange for de venlige Ord, Kammerherren henvendte til mig. Jeg takker, fordi man vilde vælge mig; jeg skal gøre mit bedste for at opfylde den Plads, der er betroet mig.

Lokaler for Selskabet i en kongelig eller offentlig Bygning. I 1770 meddelte Landhus-holdningsselskabets første Præsident, Grev *Johan Hartvig*

Ernst Bernstorff, Selskabet, at der var anvist det Lokaler i det kongelige Palæ i Kalveboderne, det nuværende Prinsens Palæ, og under 29. Januar 1776 modtog Selskabet et kongeligt Autorisations-Patent, der er bleven fornyet i 1810, 1850, 1864 og 1906, i hvilket der er tilsagt det »fortrinlig Adgang til at forundes fri Værelser i en kongelig eller offentlig Bygning, for saa vidt saadanne efter de til enhver Tid træffende Bestemmelser om disse Bygningers Anvendelse maatte kunne indrømmes«. I 114 Aar havde Selskabet sin Bolig i Prinsens Palæ. Da Kristiansborg Slot 1884 for anden Gang gik op i Luer, grebes Sindene af Ængstelse for, at den samme Ulykke skulde overgaa andre af Hovedstadens gamle og brandfarlige Bygninger, og Kultusministeriet meddelte derfor Selskabet, at dette maatte fraflytte sin Lejlighed i Palæet, men Ministeriet tilføjede, at »man forventer at kunne give Selskabet en passende Godtgørelse for Afsavnet af de paagældende Lokaler«. Dette Tilsagn har Staten hidtil indfriet ved at yde Selskabet en Huslejegodtgørelse af 2000 Kr. aarlig, men paa Forslag til Finanslov for Aaret 1912—13 er Tilskudet udeladt, og der er altsaa en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at Huslejegodtgørelsen vil bortfalde fra 1. April 1912 at regne. Inddragningen af dette Tilskud kommer Selskabet ganske uforberedt, og da det i Henhold til sit Autorisations-Patent mener at have et, ogsaa af Lovgivningsmagten anerkendt, moralsk Krav paa at faa anvist Lokaler i en kongelig eller offentlig Bygning, vedtog Bestyrelsesraadet, at Selskabet skal henlede Ministeriets Opmærksomhed herpaa og henstille til det, om der ikke kan blive anvist Selskabet fri Lokaler af en til dets Virksomhed passende Størrelse.

Endelig meddeltes det, at der har fundet 2 Uddelinger Sted af *Chr. Schmidt* til *Vibyggaards Legat*, idet 2 Legatnydere: *Justitsraad L. Friis* og forh. Proprietær *C. L. Wittrock*, er afgaaede ved Døden. De ledigblevne Portioner er tildelte forh. Proprietær *Fr. Rotwitt*, tidligere Ejer af *Lystrupgaard pr. Slangstrup*, og *Chr. Hildebrandt*, tidligere Forpagter af *Grauballegaard ved Silkeborg*.